

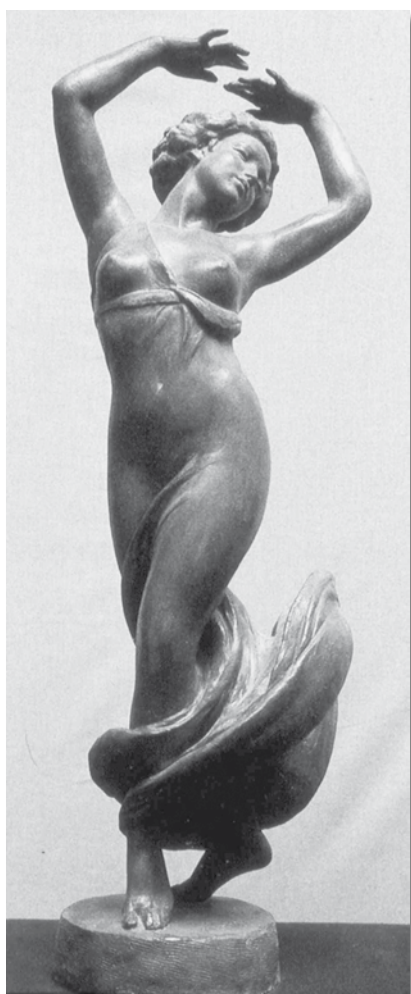
Lluís Montané

LA NOSTRA PORTADA

*Seguint en el criteri d'enguany, la Nostra Portada l'ocupa una obra escultòrica de temàtica esportiva d'un artista català. L'actual, anomenada **Atleta**, és original de l'escultor i pintor **Lluís Montané i Mollfulleda**. Las característiques de l'obra són: bronze (1993), 93 x 32 x 28 cm i pertany al Museu i Centre d'Estudis de l'Esport Dr. Melcior Colet de la Secretaria General de l'Esport de la Generalitat de Catalunya.*

Qui va ser Lluís Montané i Mollfulleda?

RAMON BALIUS I JULI

Salomé, guix (1954) 65 x 22 x 22 cm.

Lluís Montané i Mollfulleda, nascut a Sant Celoni, l'any 1905, era un artista integral, emmarcat dins dels corrents noucentistes i mediterrànists que se sostenen en la tradició clàssica del món grec. Va estudiar a l'Escola de Belles Arts de Barcelona (Llotja) entre 1921 i 1927, encara que abans, de molt jove, va treballar durant tres anys al taller de l'escultor Eusebi Arnau (1864-1933). A Llotja, el seu segon mestre, després del professor de primer curs, Parera, va ser Antoni Alsina i Amils (1864-1948), el qual, com comentarem, va ser el més apreciat. Montané va voler conèixer el món del seu art i després d'aconseguir una beca, el 1926, per fer estudis a Espanya, va guanyar per concurs, el 1928, una pensió de la Diputació de Barcelona per ampliar estudis a Itàlia, França i Bèlgica. A Bèlgica va estudiar de prop l'obra de Constantin Meunier (1831-1905). L'any 1930, a París, va

freqüentar la Grande Chaumière, on encara es respiraven les idees i directrius d'Auguste Rodin (1840-1917) i d'Antoine Bourdelle (1861-1929). Abans havia estat a Itàlia, a Florència i a Roma, a l'Acadèmia de Belles Arts d'Espanya, al costat del mestre Miquel Blay (1866-1936) on, alhora que millorava el seu aprenentatge, va poder contemplar als museus de Roma i de Nàpols les escultures dels autors clàssics. En 1931 va donar a la Generalitat la seva obra *Joguina*, realitzada durant el seu períple per Europa. Aquesta escultura es va ubicar al despatx del president Macià i a hores d'ara es troba al Centre de Cultura Contemporània.

Antoni Alsina fou mestre, protector i amic de Lluís Montané, i fins i tot parent, quan el jove artista va contraure matrimoni amb la seva neboda Josefina Tuca. Alsina l'orientà cap als conceptes clàssics de la tradició

escultòrica i alhora vers un dels camins més originals d'aquesta: el tema de la dansa, que tots dos van conrear amb molt d'encert. Era un tema d'escassa tradició, que gairebé fou una novetat per als joves escultors catalans. Per a Montané *"la dansa és l'expressió més clara de la plasticitat pura"*. Aquesta concepció el va portar a plasmar repetidament la dinàmica del moviment de la ballarina. Es va iniciar en aquest terreny amb obres d'evocació clàssica,

per centrar-se, posteriorment, en l'estudi quasi exclusiu de la dansa espanyola. Rodin, Bourdelle i Clarà (1878-1958), que a principi del segle passat van admirar i dibuixar repetidament els balls de la genial Isadora Duncan, no van aconseguir modelar escultures que reflectissin el ritme i l'harmonia que expressen les dansaires de Montané.

Va portar, voluntàriament, una vida austera, aliena a exigències comercials i a vanitats. Treballava,

des del 1931, en un estudi situat en un àtic, amb llum zenital, del carrer de la Canuda de Barcelona, al costat de la plaça de la Villa de Madrid, on hi ha la seva font de la *Maja*, i molt a prop de l'Ateneu Barcelonès. Quan, cap al 1991, vaig tenir l'oportunitat de visitar aquest taller, em va impressionar profundament la profusió d'obra emmagatzemada irregularment. Hem de destacar que en la seva llarga carrera va obtenir nombrosos premis i va demostrar el

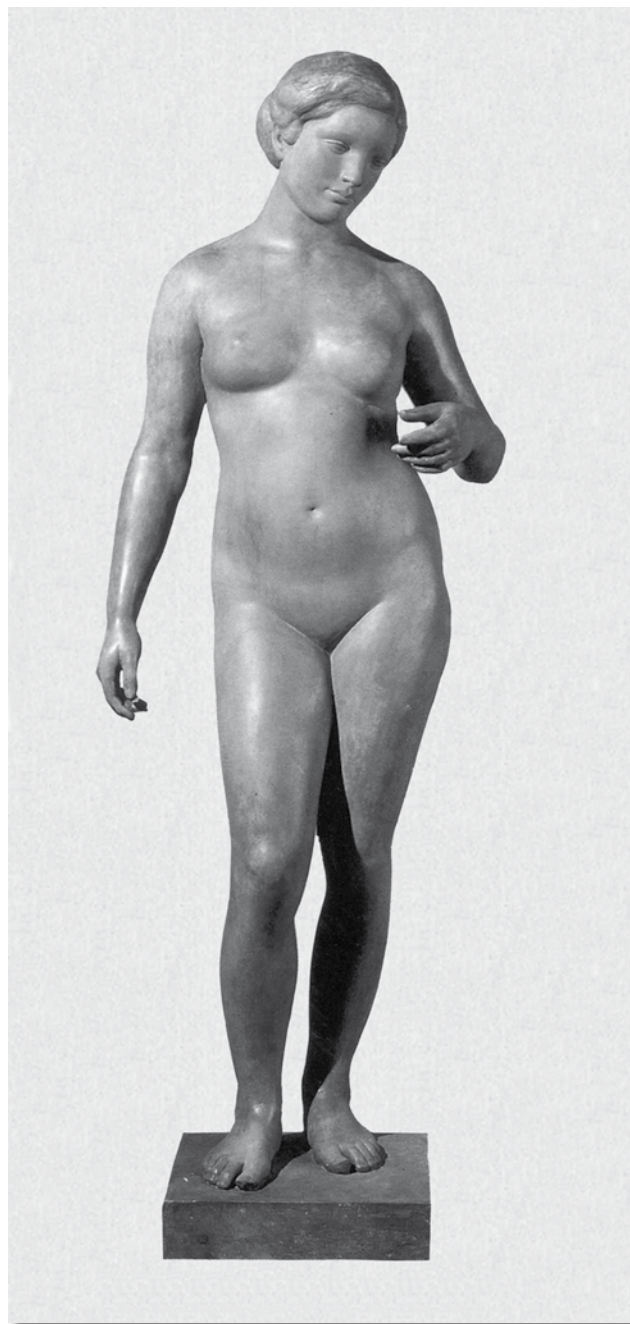
Sevillana, terracota (1954) 90 × 40 × 53 cm.

Diana, guix (1972) 185 × 75 × 36 cm.

Nu, bronze (1935) 65 × 20 × 20 cm.

Nu dempeus, guix (1940) 175 × 70 × 30 cm.

seu compromís en activitats col·lectives. Així, l'any 1934 va ser fundador de l'Agrupació Pro Art Clàssic que, entre d'altres finalitats, pretenia d'aconseguir autonomia professional per als artistes. El 1954 va ser vocal d'escultura

del Cercle Artístic de Barcelona i soci d'honor d'aquesta entitat. El 1964 va ser president fundador de la Mutualitat d'Artistes, els quals, gràcies a la seva gestió, poden tenir una assegurança de malaltia i jubilació. El 1965 va en-

capçalar una polèmica campanya contra l'Ajuntament de Barcelona per evitar la restauració mecànica de les escultures de la ciutat, en interpretar que amb aquesta tècnica es destrueix l'empremta inesborrable de l'artista sobre les

seves creacions. El projecte va ser abandonat, però Montané va desaparèixer de les llistes d'artistes que rebien encàrrecs oficials. Des de 1972 fins a 1982 va ser ponent d'arts plàstiques de l'Ateneu Barcelonès, on durant molts anys, i pràcticament fins a la seva mort en 1997, va exercir el seu magisteratge en l'Estudi d'Art d'aquesta entitat.

Durant la seva perllongada vida artística va conrear l'escultura i la pintura, les quals, especialment des dels anys quaranta, alternava en el seu treball. Existeix una temàtica comuna: nu, fantasies mitològiques i dansa, a les quals, en el cas de la pintura, s'hi afegeixen sèries de titelles, gitanes, jardins mediterranis i marines. Aquestes últimes tenen un cert sabor esportiu, car reflecteixen la lluita de diferents iots de regates i una mar embravida.

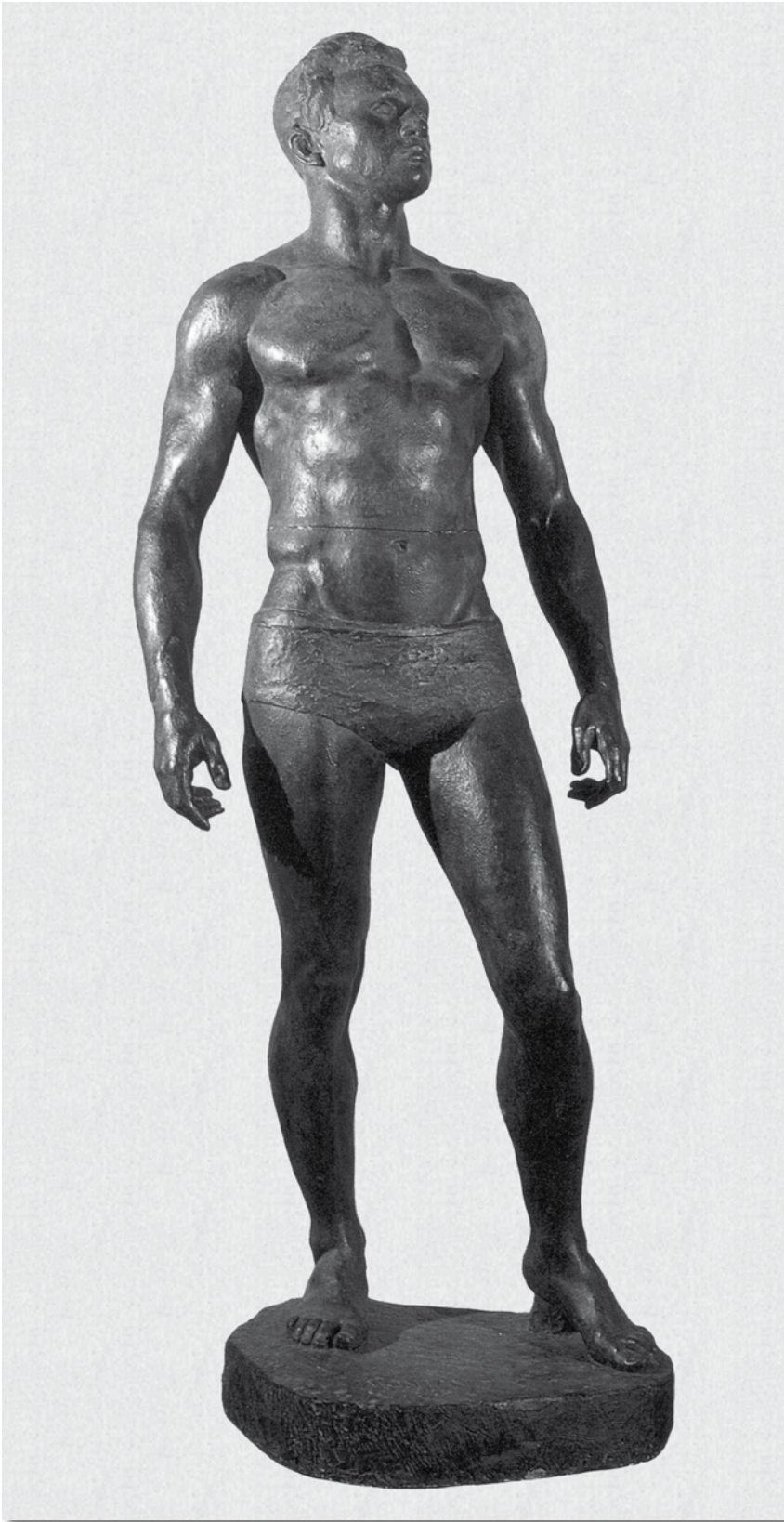
Possiblement, la part més emblemàtica de l'obra escultòrica de Lluís Montané la constitueix el nu femení. L'exposició antològica d'escultura presentada el 1985, fou un paradigma de bellesa i bon gust d'aquesta temàtica, que gairebé tots els autors figuratius dels segles XIX i XX han practicat. La col·lecció de Montané és exemplar, tant per quantitat com, especialment, per qualitat. El seu és un art perfectament situat dins del mediterranisme català, on l'artista, al llarg de la seva obra, pot demostrar la profunda

Nu, terracota (1973) 31 × 59 × 23 cm.

Eva, guix (1955) 100 × 93 × 62 cm.

Atleta, guix patinat (1940) 185 × 65 × 51 cm.

admiració que sent cap al cos de la dona. Aquest aspecte comparteix importància i producció amb la dansa, l'altre gran interès temàtic de Montané. En moltes obres es complementa el cos de dona nua amb la dansa.

En general, el nu masculí, excepte per als artistes clàssics grecollatins, ha sofert un cert rebuig a l'hora de ser representat escultòricament pels més coneguts creadors contemporanis. Un fet interessant, que sovintaja, és que els models d'aquests nusos masculins han estat esportistes; així l'*Atleta* de Rodin era un *culturista*; el nu masculí de Maillol era un *Ciclista*; l'*Arquer* de Bourdelle era un *militar poli-esportiu* i l'*Atleta* de Clarà era un *lluitador*. Sembla que Montané, el 1940, es va plantejar, com un repte, plasmar un nu masculí i va escollir com a model un lluitador francès que vivia a Barcelona, anomenat *Mascier*. En tres mesos va modelar, en guix patinat, l'escultura, que va titular *Atleta* i que, fosa en bronze (1993), ocupa **La Nostra Portada**. Després, va ampliar-la a mida natural (1,85 × 0,65 × 0,51 m), també modelada en guix i patinada imitant bronze. L'obra d'aquestes dimensions va ser presentada a l'Exposició Nacional de Belles Arts de 1944. Inicialment, era un nu total i, per corregir-ne la nuesa, s'hi va sobreposar estratègicament una fulla de pàmpol, tenint en compte les qüestions morals que dominaven a la postguerra. Més endavant, el pàmpol va ser substituït per un

eslip. Aquesta és l'escultura que es troba dipositada al MNAC (Museu Nacional d'Art de Catalunya). Uns anys més tard, Montané va conèixer un altre *lluitador*, anomenat *Samper*, i amb ell va realitzar una versió de la lluita en actitud perfecta d'atac. D'aquesta obra se'n conserven nombrosos dibuixos preparatoris i la primera versió en guix (63 × 30 × 36), que el 1993 es va fondre en bronze i pertany al Museu i Centre d'Estudis de l'Esport Dr. Melcior Colet de Barcelona. D'altres escultures masculines originals de Montané corresponen a figures mitològiques, com Parsifal, Orfeu, Orió o Neptú, i un ballarí de tipus arcaic dels quals es desconeixen els models (?).

Lluís Montané, treballador incansable, no va deixar fins a l'últim moment la seva activitat artística. Darrerament sabem, i vàrem poder comprovar-ho visualment, que va dedicar algun temps a estudiar la representació del gest esportiu del futbolista.

Lluitador, bronze (1993) 63 × 30 × 36 cm.